

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Altså udenrigsministeren siger lige nu til mig, at det er groft, at nogen beskylder mig for at have en tanke, altså jeg ved ikke rigtig – det vil jeg undlade at kommentere, men blot spørge fru Pia Kjærsgaard: Hvad er det for en tanke, fru Pia Kjærsgaard får ved det, jeg går og laver? Det synes jeg da kunne være interessant at få at vide. Jeg synes, at fru Pia Kjærsgaard skal bede om ordet og forklare, hvad det er for en tanke, hun får.

Fjerde næstformand (Elisabeth Arnold):

Ønsker fru Pia Kjærsgaard ordet? Det er ikke tilfældet. Så går vi videre i talerrækken. Hr. Poul Qvist Jørgensen.

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det er med nogen betænkelighed, at jeg har tegnet mig som det, vi vistnok herinde kalder privatist. Jeg gør det ikke for på nogen måde at give udtryk for nogen som helst form for uoverensstemmelse med vores ordfører, tværtimod. Det er heller ikke en kritik af den prioritering, som mit partis ordfører eller øvrige ordførere har lagt ind i de mange vigtige emner, der har været berørt omkring Tyrkiet.

Men jeg synes ikke, at jeg ved en lejlighed som denne kan undlade at nævne, at midt i alle de helt alvorlige problemer, der er med Tyrkiet, er der i hvert fald yderligere to forhold, der bør med.

Så er det i hvert fald sagt fra denne talerstol og også sendt som et signal til de tyrkiske magthavere, som jo heldigvis ikke behøver at lave foranstaltninger fra denne talerstol i retning af hemmelige aflytninger; forhandlingen kan man få sådan, som den er. Jeg kunne dog godt have ønsket mig, at man havde set repræsentanter for den tyrkiske regering være til stede i salen, så de måske også kunne fornemme noget af stemningen her.

Den ene ting, jeg vil nævne, er, at ikke nok med, at det er vanskeligt få vedtaget egentlige menneskerettighedsrelaterede lovgivninger – man har fået vedtaget nogle ganske få i Tyrkiet, det er lidt på straffeloven og lidt på nogle andre områder, så det er i den lille afdeling – så siger mine kilder, at det kniber med at få kundgjort for magthavernes udøvere og borgerne, at der faktisk er sket lovændringer.

Det, vi her i den vestlige verden kalder bekendtgørelser og cirkulærer og sådan noget,

som kunne vedrøre de her smålempelser, f.eks. om lovligheden i at anvende det kurdiske sprog i nogle sammenhænge, er stadig væk ifølge mine kilder endnu ikke udsendt eller kun udsendt i et meget lille og ikke særlig udbredt omfang. Og jeg har også ved selvsyn konstateret, at det i en eller anden udstrækning er de gamle regler, man praktiserer.

Den anden ting, som jeg finder bør nævnes, er det problem, vi har i f.eks. Indfødsretsudvalget, med at få svar på relevante og ofte banale, men nødvendige spørgsmål i forbindelse med ansøgning om statsborgerskab. Det viser sig gang på gang, at den tyrkiske regering har meget svært ved at give os de svar, som kommer til dem og også kommer ad de helt rigtige kanaler. Jeg kunne nævne mængder af eksempler på dette. O.k., i Indfødsretsudvalget finder vi jo ud af det uden svarene, men man får unægtelig det indtryk, at den tyrkiske regering synes, at de selv kan forholde sig til, om de vil svare eller ej, uden at forsøge at leve op til de normer, der er naturlige i et samarbejde mellem ligeværdige nationer. Det burde måske også med i overvejelserne.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for, hvad jeg synes som helhed har været en glimrende debat, der udmærket har belyst en række af de problemer, som møder os, når vi overvejer vort forhold til Tyrkiet.

Jeg glæder mig specielt over, at det har været et tema, at man ikke skal isolere Tyrkiet. Det er blevet fremhævet, jeg tror fra næsten alle sider, at det vil være forkert at forsøge at isolere Tyrkiet fra de europæiske samarbejdsinstitutioner. Og det er jo netop også det, der kommer så udmærket til udtryk i den dagsorden, som en række partier har foreslået. Det er jeg glad for er blevet et hovedtema, og det konstaterer jeg på linje med hr. Jørgen Estrup.

Og så bare den lille stillfærdige bemærkning uden polemisk hensigt: Dette kommer jo slet ikke til udtryk i den dagsorden, som er foreslået af SF og Enhedslisten. Derfor synes jeg, at den på dette punkt savner balance.

Fru Annette Just rejste spørgsmålet om OSCE's rolle i forhold til Tyrkiet. Det har været forsøgt fra tidligere formandskaber i OSCE at få mulighed for at sende personlige repræsentanter eller OSCE-delegationer til Tyrkiet. Det har ikke kunnet lykkes, men for nylig er der blevet enighed om, at formanden for OSCE's parla-